

RAPORTI I POLITIKËS MONETARE PËR MUAJIN TETOR

ZHVILLIMET KRYESORE

ZHVILLIMET NË INFLACION

- Inflacioni vjetor në muajin tetor zbriti lehtë në nivelin 2.2 për qind, duke qenë afër normës së inflacionit të synuar nga Banka e Shqipërisë, 3 për qind dhe brenda intervalit të tolerancës së saj.
- Kontributin kryesor në inflacionin vjetor vazhdon ta japë grupi “Qira, ujë, lëndë djegëse dhe energji”, i ndikuar nga rritja e çmimit të energjisë elektrike në muajin gusht. Ndërkohë, ulja e çmimeve të konsumit në muajin tetor erdhi si pasojë e vazhdimit të ofertës së prodhimeve bujqësore vendase në treg, duke ndikuar në inflacion të ulët të grupit “Ushqime dhe pije joalkolike”. Kontributi i grupeve të tjera të shportës në inflacionin total ka qenë i ulët.
- Nivelet e kontrolluara të shpenzimeve buxhetore dhe të deficitit buxhetor, ruajtja e stabilitetit të tregut të parasë, pozitat e qëndrueshme të lekut në këmbimin me valutat dhe administrimi i mirë i pritjeve të publikut për inflacionin, kanë ndikuar pozitivisht në ruajtjen e stabilitetit të çmimeve.
- Gjithashtu, mungesa e goditjeve të jashtme dhe reduktimi i çmimit të naftës në tregjet ndërkombëtare për këtë periudhë, kanë sjellë frenimin e impulseve të jashtme inflacioniste.

ZHVILLIMET MONETARE

- Operacionet monetare të Bankës së Shqipërisë kanë synuar stabilizimin e tregut të parasë dhe rritjen e efektivitetit të politikës monetare. Në përgjigje të kërkesës në rritje të sektorit publik dhe atij privat për para, Banka e Shqipërisë ka rivlerësuar kahun e instrumenteve operacionale në tregjet e parasë, duke i orientuar ato drejt injektimit të likuiditetit në sistem gjatë muajit tetor.
- Zhvillimet e muajve të fundit janë karakterizuar nga norma më të larta të zgjerimit monetar, si pasojë e zgjerimit të kërkesës së sektorit publik në muajt shtator-tetor. Megjithatë, kredia për ekonominë mbetet përbërësi kryesor i kërkesës për mjete monetare. Komponenti valutor i kërkesës për para rezulton në përputhje me sjelljen sezonale.
- Mbas zgjerimit që pësoi në muajin korrik, norma vjetore e rritjes së kredisë ka vijuar të lëvizë sipas një trajektoreje rënëse gjatë muajve pasues. Teprica e kredisë për sektorin privat në muajin shtator arriti në 165.6 miliardë lekë, duke përbërë 18.7 për

qind të PBB-së. Kreditimi i individëve është përbërësi me rritjen më të shpejtë ndërkohë që pesha e lekut në strukturën valutore vazhdon të rritet.

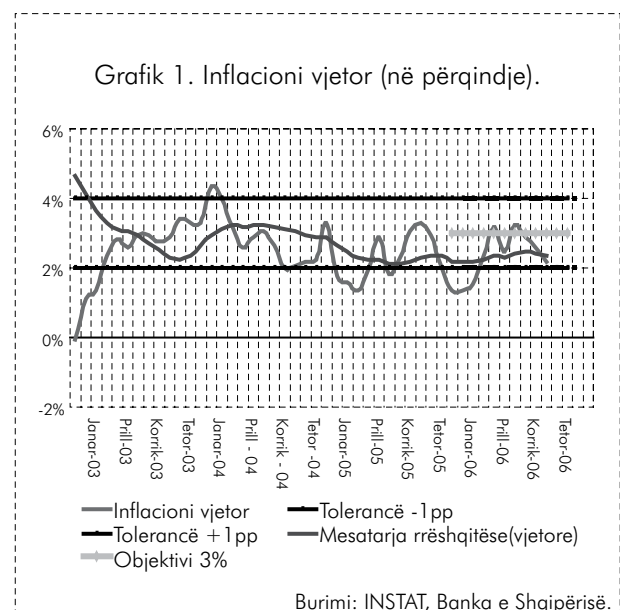
- Qeveria ka rritur kërkesën për para gjatë muajit shtator, e shprehur në rënien e nivelit negativ të financimit të brendshëm dhe rritjen e financimit të jashtëm. Financimi i borxhit të qeverisë, po zhvendoset drejt afateve të gjata. Në fillim të muajit nëntor, për herë të parë u hodhën në qarkullim obligacione pesëvjeçare. Kjo politikë, pritet të ndikojë në përmirësimin e strukturës së portofolit të borxhit të qeverisë.
- Reagimi i tregjeve, ndaj politikës shtrënguese të Bankës së Shqipërisë ka vazhduar dhe në muajt shtator e tetor. Rritja e interesave ka qenë e vazhdueshme dhe më e dukshme në tregun primar dhe në tregun e obligacioneve 2-vjeçare dhe 3-vjeçare. Prirje të rritjes së normës së interesit janë shfaqur në tregun e depozitave në lekë dhe në tregun e kredive në lekë.
- Në ndryshim nga pjesa e parë e vitit, gjatë pjesës së dytë vihet re një tendencë e lehtë nënçmuese e lekut kundrejt monedhave kryesore, e forcuar kjo në muajt tetor dhe nëntor. Megjithatë, leku ka ruajtur tendencën mbiçmuese në terma nominalë efektivë vjetorë.

1 ECURIA E INFLACIONIT NË MUAJIN TETOR

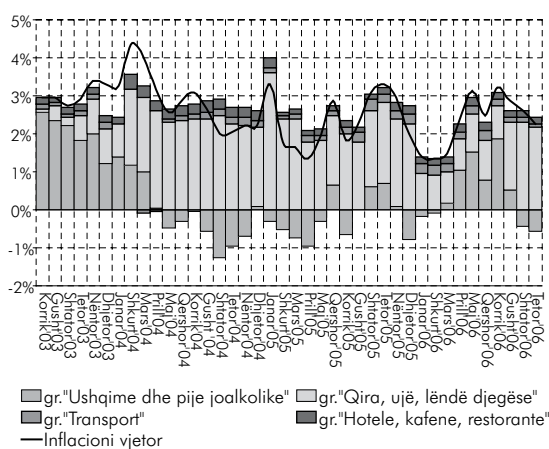
Inflacioni vjetor shënoi një ulje të lehtë në muajin tetor, duke zbritur në nivelin 2.2 për qind. Norma vjetore e inflacionit në muajin tetor ishte afër normës së inflacionit të synuar nga Banka e Shqipërisë, 3 për qind dhe brenda intervalit të tolerancës së saj. Ulja e inflacionit vjetor erdhi si pasojë e normës së ulët të rritjes mujore të çmimeve të konsumit. Rritja mujore e çmimeve në muajin tetor shënoi vlerën 0.1 për qind, duke qenë më e ulët sesa norma mesatare disavjeçare. Kjo sjellje e çmimeve të konsumit lidhet kryesisht me vazhdimin e ofertës së prodhimeve bujqësore vendase në treg, ndërkohë që kontributi i grupeve të tjera të shportës në inflacionin total ka qenë i kontrolluar. Kushtet e përgjithshme ekonomike dhe monetare kanë qenë përgjithësisht të favorshme për zhvillimin ekonomik dhe ruajtjen e stabilitetit të çmimeve, megjithë rritjen e lehtë të rreziqeve për ecurinë e çmimeve të konsumit në periudhën afatmesme.

1.1 ECURIA E INFLACIONIT DHE E GRUPEVE PËRBËRËSE

Inflacioni i grupeve përbërëse të shportës së konsumit ruajti afërsisht të njëjtën sjellje

Grafik 2. Kontributi i grupeve kryesore në inflacionin vjetor (në pikë përqindjeje).

Burimi: INSTAT, Banka e Shqipërisë.

dhe kontribut edhe gjatë muajit tetor. Ecuria e inflacionit total reflekton kryesisht ecurinë e grupeve "Ushqime dhe pije joalkolike", "Qira, ujë, lëndë djegëse, energji" dhe "Transport". Kontributi i inflacionit të grupit "Ushqime dhe pije joalkolike"¹ në normën totale të inflacionit vjetor, rezultoi negativ gjatë muajit tetor. Ky grup regjistroi pothuajse të njëjtat çmime si një muaj më parë. Inflacioni i mujor i ulët ishte kryesisht rezultat i veprimit të vonuar (për shkak të motit të qëndrueshëm) të efektit sezonal të stinës së verës dhe i hyrjes së prodhimeve ushqimore të stinës së vjeshtës me çmime më të ulëta se zakonisht².

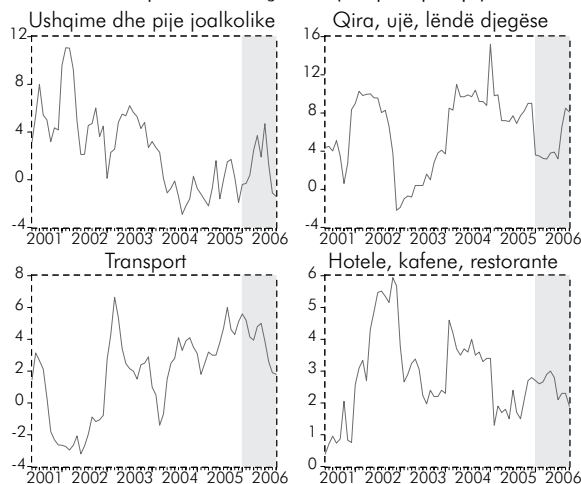
Ecuria e çmimeve të mallrave bujqësorë (kryesisht të frutave dhe të perimeve) tregon se kjo rënie e çmimeve është verifikuar gjatë gjithë muajit, në ndryshim nga një vit më parë kur çmimet e këtyre prodhimeve shënuan rritje. Rënia e çmimeve mendohet të ketë ardhur nga shtimi i ofertës së prodhimeve vendase, duke qenë se çmimet e importit kanë shënuar një rritje të lehtë në dy vendet kryesore importuese të këtyre prodhimeve.

Tabelë 1. Inflacioni vjetor i grupit "Ushqime dhe pije joalkolike" (në vend dhe jashtë) si dhe kontributi i këtij grupi në inflacionin total.

	Inflacioni vjetor'05	Kontributi (pp)	Inflacioni vjetor'06	Kontributi (pp)	Itali ³ Inflacioni vjetor'06	Greqi ⁴ Inflacioni vjetor'06	Eurozona (12 vende)
Mars	-1.7	-0.7	0.4	0.2	1.0	2.1	1.3
Qershor	1.6	0.7	1.9	0.8	1.3	3.5	2.0
Shtator	1.5	0.6	-1.1	-0.5	2.5	4.6	3.0
Tetor	1.7	0.7	-1.5	-0.6	2.7	5.1	--

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 3. Inflacioni vjetor i 4 grupeve kryesore të shportës së IÇK-së (në përqindje).

Burimi: INSTAT, Banka e Shqipërisë.

Inflacioni i ulët i çmimeve të grupit "Ushqime dhe pije joalkolike" kompensoi kontributin pozitiv të grupit të dytë më të madh të shportës "Qira, ujë, lëndë djegëse dhe energji". Pas rritjes së çmimit të energjisë në muajin gusht, ky grup vazhdon të japë kontributin më të madh në normën totale të inflacionit vjetor. Kontributi mesatar i inflacionit të këtij grupi në inflacionin total, gjatë tre muajve të fundit, ka qenë rreth 2.1 pikë përqindjeje, ndërkohë që norma mesatare e inflacionit të përgjithshëm vjetor ka qenë 2.6 për qind.

Rënia e çmimit të naftës në muajin tetor ka ndikuar në ecurinë e inflacionit të grupit "Transport", i cili ka shënuar vlerat më të ulëta

vjetore e mujore që nga fillimi i vitit 2005. Megjithatë, efekti i kësaj rënijeje në inflacionin e përgjithshëm ka qenë i ulët, për shkak të peshës së vogël të këtij grupi në shportën e konsumit.

Nga grupet e tjera të shportës, rritjen më të lartë e regjistroi grupi “Shërbimi arsimor”, i cili pati një rritje mujore prej 4.8 për qind. Muaji tetor, korrespondon me fillimin e vitit të ri shkollor në shkollat e larta. Norma e inflacionit vjetor të këtij grupi u rrit nga 3.3 për qind në 8.1 për qind. Vendosja e tarifave më të larta të regjistrimit këtë vit, si në arsimin publik ashtu edhe atë privat, në krahasim me vitin e kaluar, është dhe shkaku i një kërcimi të tillë të normës së inflacionit për këtë grup. Kontributi i grupeve të tjera të shportës së konsumit në inflacion ka qenë modest.

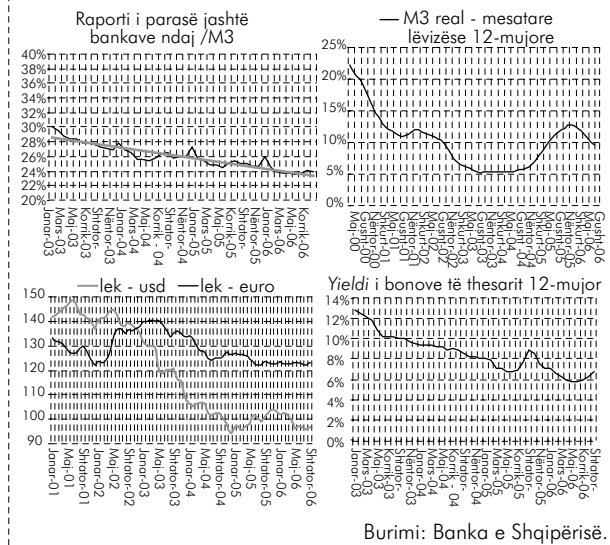
1.2 AMBIENTI MAKROEKONOMIK DHE INFLACIONI

Ekulibrimi i faktorëve të kërkesës dhe të ofetrës ka krijuar një ambient makroekonomik të favorshëm për kontrollin e presioneve inflacioniste gjatë vitit 2006. Nivelet e kontrolluara të shpenzimeve buxhetore dhe të deficitit buxhetor, ruajtja e stabilitetit të tregut të parasë dhe pozitave të qendrueshme të lekut në këmbimin me valutat, administrimi i mirë i pritjeve të publikut për inflacionin kanë ndikuar pozitivisht në ruajtjen e stabilitetit të çmimeve. Ndërsa aktiviteti kreditues në sektorin privat të ekonomisë ka vijuar të njohë rritje, politika fiskale e tërhequr gjatë nëntë muajve të vitit, ka kontribuar në disiplinimin e mëteshëm të kërkesës agregate dhe të presioneve inflacioniste. Qëndrimi i politikës monetare me drejtim rritjen e normave të interesit gjatë muajit korrik 2006, mund të ketë filluar të japë ndikimin e vet, duke nxitur tërheqjen e parasë në qarkullim, faktor ky i rëndësishëm së parë për frenimin e presioneve inflacioniste në ekonomi. Gjithashtu, mungesa e goditjeve të jashtme dhe reduktimi i çmimit të naftës në tregjet ndërkombëtare për këtë periudhë, kanë sjellë frenimin e impulseve të jashtme inflacioniste.

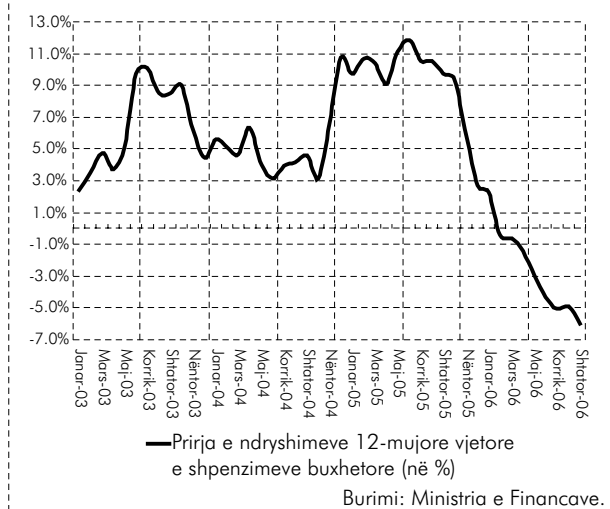
POLITIKA MONETARE DHE TREGUESIT MONETARË

Kushtet monetare në ekonomi kanë qenë të favorshme për kontrollin e presioneve dhe pritjeve inflacioniste. Rritja e masës monetare në ekonomi dhe struktura e likuiditetit të saj, kanë qenë në përputhje me parashikimet e programit monetar. Normat reale të interesit mbeten në nivele pozitive dhe kursi i këmbimit ka qenë i qëndrueshëm. Rritja e normës bazë të interesit në muajin korrik 2006 u përcoll në rritje të normave të interesit të aseteve monetare në lekë, depozitave, kredive dhe letrave me vlerë të qeverisë. Ajo ndihmoi pjesërisht në ekuilibrimin e kërkesës dhe ofertës për likuiditete në tregun e parasë dhe në rivlerësimin e incentivave për mbajtjen e aseteve monetare në lekë. Ndonëse është ende shpejt të gjykojmë mbi efektin në inflacion të shtrëngimit të kushteve monetare, përcjellja e shpejtë e saj në tregun e parasë është një sinjal pozitiv. Forcimi i lidhjeve midis sektorit financiar

Grafik 4. Treguesit kryesorë monetarë.

Grafik 5. Prija e ndryshimeve 12-mujore e shpenzimeve buxhetore (në përqindje).

dhe atij real të ekonomisë, do të bëjë që reagimi i ekonomisë ndaj kushteve të reja monetare të jetë më i plotë gjatë muajve në vijim. Banka e Shqipërisë është e angazhuar të ruajë një ambient monetar konsistent me objektivin e saj të inflacionit në periudhën afatmesme, duke marrë të gjitha masat e nevojshme.

POLITIKA FISKALE

Të dhënat fiskale të raportuara nga Ministria e Financave tregojnë se politika fiskale vijon të mbetet aktive në drejtim të vjeljes së të ardhurave, ndërkohë që shpenzimet buxhetore vijojnë të jenë nën nivelin e parashikuar. Deri në fund të muajit shtator 2006 janë mbledhur 98.5 për qind e të ardhurave të planifikuara dhe është realizuar rreth 93.8 për qind e shpenzimeve të programuara sipas rishikimit më të fundit të shifrave të buxhetit. Suficiti buxhetor në fund të muajit shtator ishte rreth 10 miliardë lekë, nga 2.3 miliardë lekë të parashikuara. Kjo sjellje ka ndihmuar në uljen e kërkesës së brendshme të ekonomisë, duke kompensuar disi efektin e kreditimit të shpejtë të saj.

Gjithsesi, rritja e pritur e ritmit të kryerjes së shpenzimeve buxhetore dhe huamarrjes së brendshme në pjesën e mbetur të vitit, mund të shoqërohet me rritje të luhatshmërisë në tregun e parasë dhe të presioneve inflacioniste për një periudhë afatshkurtër.

KURSI I KËMBIMIT DHE INFLACIONI I IMPORTUAR

Kursi i këmbimit të lekut vijon të mbetet i fortë, megjithë zbutjen graduale të tendencave mbiçmuese të tij. Ecuria e monedhës vendase i ka qëndruar më besnike lëvizjeve të valutave në tregun ndërkombëtar valutor gjatë periudhës tetor-nëntor 2006, për shkak të zhveshjes nga ndikimi i faktorit sezonal. Kjo ka bërë që sjellja e kursit të këmbimit të vijojë të jetë në favor të zbutjes së mëtejshme të presioneve inflacioniste nga krahu i ofertës. Në fund të muajit tetor, leku është forcuar në terma vjetorë efektivë nominalë.

Nga ana tjetër, ecuria e çmimeve të konsumit në vendet partnere tregtare nuk ka përcjellë tendenca rritëse në çmimet e konsumit në vend. Norma vjetore e inflacionit total për vendet e Eurozonës dhe për partnerët kryesorë tregtarë, shënoi nivele më të moderuara gjatë

muajit tetor 2006, për shkak të rënies së çmimeve të naftës. Megjithatë, inflacioni i grupit “Ushqime dhe pije joalkolike” për Eurozonën shënoi vlera të larta, rreth nivelit 3 për qind. Gjithashtu, transmetimi i inflacionit të këtij grupi drejt inflacionit të brendshëm vlerësohet të jetë frenuar këtë vit, veçanërisht për shkak të faktorit të zhvendosur sezonal edhe në muajin tetor si edhe të motit të përshtatshëm.

Tabelë 2. Inflacioni vjetor i vendeve partnere dhe ndryshimi i kursit të këmbimit (në përqindje).

	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor
Greqi ⁵	3.2	3.2	3.3	3.3	3.1	3.2	3.8	3.5	2.9	2.8
Itali ⁶	2.2	2.1	2.1	2.2	2.2	2.3	2.2	2.2	2.2	1.8
Eurozonë -12 vende ⁷	2.4	2.4	2.2	2.4	2.5	2.4	2.5	2.3*		1.6
Lek/Euro	-2.5	-3.3	-2.9	-2.5	-1.4	-0.4	0.5	0.3	-0.5	0.2
Lek/Usd	5.4	5.4	6.4	3.0	-2.1	-4.3	-4.5	-3.7	-4.2	-4.4

Burimi: IÇK, INSTAT.

Shënim: (*) Vlerë paraprake.

AMBIENTI I JASHTËM DHE ÇMIMET E NAFTËS

Faktorët e krahut të ofertës me origjinë jashtë ekonomisë së vendit, vlerësohet të mos kenë ushtruar presione të shtuara në inflacionin e brendshëm gjatë muajit tetor 2006. Situata më e stabilizuar e çmimeve të naftës në bursat ndërkombëtare dhe reflektimi i rënies së tyre në çmimet e tregut të brendshëm të karburanteve; mostransmetimi i plotë i prirejeve rritëse të inflacioneve të grupit të mallrave ushqimorë në vendet e Eurozonës dhe partnerët kryesorë tregtarë të Shqipërisë në tregun e brendshëm, për shkak të vijimit të efektit sezonal veror edhe në muajin tetor, konturojnë kuadrin e faktorëve të jashtëm më të rëndësishëm në luhajtjet e çmimeve të konsumit.

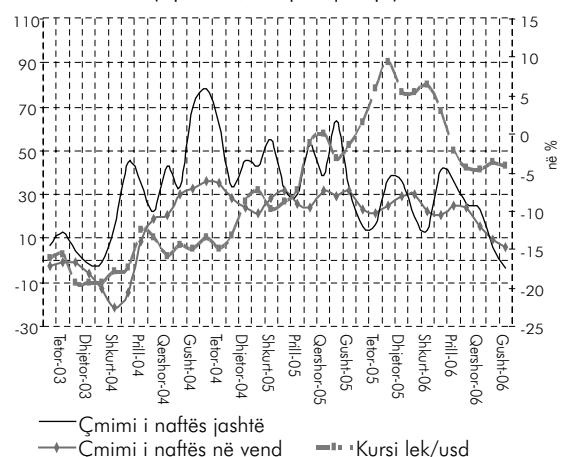
Çmimet e naftës në tregun ndërkombëtar kanë shfaqur rënie në dy muajt e fundit, duke krijuar njëfarë qetësie në këtë treg. Megjithatë, kjo vlerësohet të jetë një situatë e përkohshme, përse kohë që ato priten të vendosen nën presion drejt fundit të vitit 2006, nga politika e eksportuesve kryesorë të naftës. Deklaratat e tyre mbi një pakësim të prodhimit, mund të krijojnë përsëri presione rritëse në çmimet e naftës.

2 ZHVILLIMET MONETARE DHE TREGJET FINANCIARE

2.1 POLITIKA MONETARE E BANKËS SË SHQIPËRISË

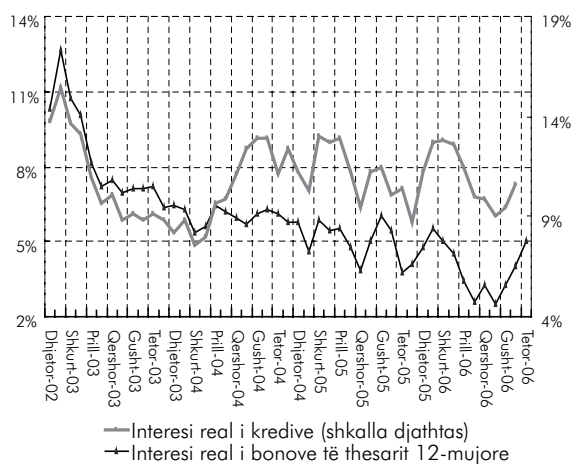
Banka e Shqipërisë ka orientuar politikën e saj monetare drejt përmbushjes së objektivit të saj të inflacionit. Rritja e normës bazë të interesit

Grafik 6. Ndryshimi vjetor i çmimit të naftës (majtas, në lekë/usd) dhe i kursit të këmbimit (djathtas, në përqindje).

Burimi: Banka e Shqipërisë, INSTAT, Bloomberg, tetor, 2006.

Grafik 7. Normat reale të interesave të bonove të thesarit dhe të kredive.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

në muajin korrik synoi krijimin e kushteve më të përshtatshme monetare për kontrollin e presioneve inflacioniste në një periudhë afatmesme. Ajo u reflektua në tregjet e parasë, duke ndikuar në stabilizimin e tyre dhe të raportit kërkesë-ofertë për mjete monetare. Në përputhje me tendencën historike dhe me vonesën kohore të reagimit, këto efekte do të përforcohen gjatë dy muajve të fundit të vitit.

Operacionet monetare të Bankës së Shqipërisë kanë synuar stabilizimin e tregut të parasë dhe rritjen e efektivitetit të politikës monetare. Kërkesa në rritje e sektorit publik dhe atij privat për para është shoqëruar me mungesë likuiditeti të sistemit si dhe tendencë për rritjen e normave të interesit. Në përputhje me këto zhvillime, Banka e Shqipërisë ka rivlerësuar kahun e instrumenteve

operacionale në tregjet e parasë, duke i orientuar ato drejt injektimit të likuiditetit në sistem, gjatë muajit tetor. Injektimi prej 4 miliardë lekësh i likuiditetit nga ana e Bankës së Shqipërisë në sistem me anë të repove të anasjellta, synon plotësimin e kërkesës afatshkurtër dhe zbutjen e këtyre presioneve në normat e interesave. Në total, gjatë vitit 2006, efekti kumulativ i operacioneve monetare të Bankës së Shqipërisë rezulton në injektim të likuiditetit në sistem me rreth 10.2 miliardë lekë⁸. Gjithashtu, prania e Bankës së Shqipërisë në tregjet e parasë nëpërmjet operacioneve monetare, gjatë tremujorit të tretë, ka mundësuar ruajtjen e treguesve sasiorë të saj brenda objektivave për muajin tetor.

Tabelë 3. Realizimi i objektivave sasiorë të Bankës së Shqipërisë.

	Dhjetor '05	Mars '06	Qershor '06	Shtator '06	Tetor '06	Dhjetor '06 *
Rezerva ndërkombëtare neto e Bankës së Shqipërisë (në milionë dollarë)						
Objektivi	1,172	1,117	1,112	1,252	1,257	1,268
Aktuale	1,172	1,202	1,224	1,296	1,301	--
Diferenca (A-Obj)	--	85	112	44.5	43.6	--
Mjetet e brendshme neto të Bankës së Shqipërisë (në miliardë lekë)						
Objektivi	82.0	85.0	90.0	82.9	84.2	86.9
Aktuale	76.9	61.9	67.8	71.2	71.5	--
Diferenca (A-Obj)	-5.1	-23.1	-22.2	-11.7	-12.7	--
Kredia e brendshme neto për qeverinë (në miliardë lekë)						
Objektivi	317.8	325.8	329.8	335.8	337.8	341.8
Aktuale	317.8	311.8	306.6	303.7	--	--
Diferenca (A-Obj)	--	-14.0	-23.3	-32.1	--	--

*Nivel dysheme për objektivin e RNN dhe nivel tavan për objektivin e MBN dhe KNQ.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Kërkesa e lartë për para do të vazhdojë të kërkojë injektimin e likuiditetit dhe të ushtrojë presione në kahun rritës mbi normat e interesit të letrave me vlerë edhe gjatë pjesës së mbetur të vitit. Banka e Shqipërisë do të vazhdojë të jetë e pranishme në tregjet e parasë për të stabilizuar ecurinë e treguesve të tij, duke siguruar likuiditetin e

nevojshëm dhe duke minimizuar luhatjet e interesave në të. Plotësimi i kërkesës së sistemit për likuiditet do të kryhet në përputhje me respektimin e objektivave operacionalë të Bankës së Shqipërisë.

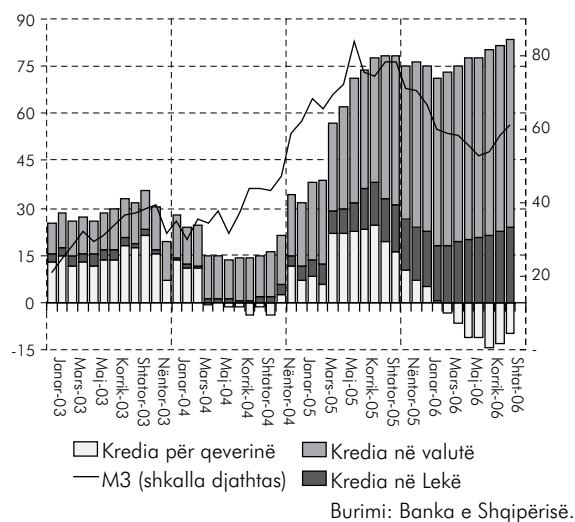
2.2 ECURIA E AGREGATËVE MONETARË

Zhvillimet e muajve të fundit, kanë shënuar kthimin e zgjerimit monetar drejt normave më të larta, të parashikuara për fundin e vitit. Oferta monetare shënoi rritje prej 10.7 për qind në muajin shtator. Kjo rritje është pasqyruar në komponentët monetarë më likuidë të ofertës monetare, pasqyrë jashtë bankave dhe M2. Kërkesa e sektorit publik në muajt shtator-tetor ka sjellë norma më të larta rritjeje të agregatëve monetarë. Megjithatë, kërkesa e sektorit privat për kredi mbetet burimi kryesor i zgjerimit monetar, ndërkohë që komponenti valutor i kërkesës për para rezulton në përputhje me sjelljen sezonale.

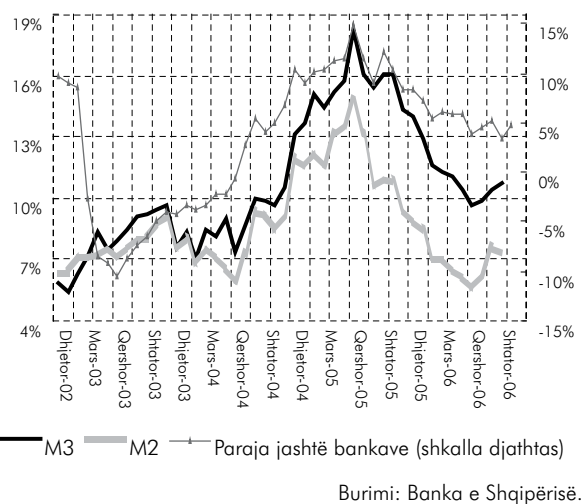
Struktura kohore dhe ajo valutore e ofertës monetare, ka rezultuar në përputhje me tendencat afatmesme të ecurisë së tyre. Pësia e përbërësit likuid të ofertës monetare ndaj agregatëve monetarë M3 dhe M2 ka ruajtur tendencën rënëse, ndërsa pësia e depozitave në valutë është rritur. Raporti i parasë jashtë bankave ndaj M3 në muajin shtator, shënoi vlerën më të ulët historike prej 23.3 për qind. Tendenda e rritjes së peshës së depozitave në valutë ndaj M3 ndikon njëkohësisht edhe në strukturën kohore të M3. Megjithatë, tendencat e uljes së përdorimit të parasë cash evidentohen në ecurinë e peshës së parasë jashtë bankave ndaj M2. Kundrejt agregatit M2, pësia e parasë jashtë bankave rezulton 33.0 për qind ose 0.5 pikë përqindjeje më e ulët se në muajin gusht.

Këto tendenca konfirmohen edhe nga përbërja kohore e depozitave në lekë të sistemit. Raporti i depozitave me afat në lekë ndaj totalit të depozitave në lekë ka shënuar tendencë të lehtë rritëse. Në muajin shtator ky raport rezultoi rreth 73 për qind kundrejt 72.6 për qind në muajin gusht. Niveli i depozitave pa afat në lekë është luhatur brenda një intervali të qëndrueshëm, ndërsa depozitat me afat në lekë janë rritur në raport me M2 dhe kërkesën për mjete monetare të brendshme.

Grafik 8. Burimet e rritjes së M3 (në miliardë lekë).

Grafik 9. Rritja vjetore e agregatëve monetarë.

Tabelë 4. Ecuria e treguesve monetarë në muajin shtator (në miliardë lekë).

	Shtator	Ndryshimi mujor		Ndryshimi vjetor	
	2006	Absolut	Përqindje	Absolut	Përqindje
Para jashtë bankave	146.2	-1.5	-1.0	4.7	3.3
Depozita totale	480.8	10.6	2.3	56.1	13.2
- në lekë	297.1	4.3	1.5	25.8	9.5
- në valutë	183.8	6.3	3.6	30.3	19.8
M1	226.6	-1.4	-0.6	14.2	6.7
M2	443.3	2.8	0.6	30.5	7.4
M3	627.0	9.1	1.5	60.9	10.7
Baza monetare	205.4	4.0	2.0	11.3	5.8

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Struktura valutore e parasë së gjerë ka ruajtur trendin e vërejtur në tremujorët e mëparshëm. Pësia e depozitave në valutë ndaj M3 u rrit në 29.3 për qind kundrejt 28.7 për qind në muajin gusht. Përbërja valutore e depozitave ka vazhduar të reflektojë prurjet sezonale të valutës si edhe gjenerimin e parasë në valutë, në sajë të rritjes së kredisë në monedhë të huaj. Në muajin shtator, raporti i depozitave në valutë ndaj totalit të depozitave u rrit në 38.2 për qind kundrejt vlerës 37.7 për qind të shënuar në muajin gusht.

2.3 KËRKESA PËR MJETE MONETARE

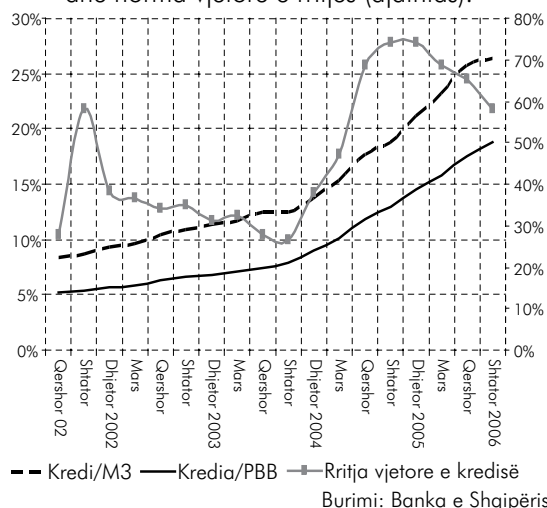
2.3.1 Kredia për ekonominë

Norma e rritjes vjetore të kredisë zbriti në 56.5 për qind në muajin shtator. Pas zgjerimit që pësoi në muajin korrik, norma vjetore e rritjes së kredisë ka vijuar të lëvizë sipas një trajektoreje rënëse gjatë muajve pasues. Këto lëvizje janë shoqëruar nga një tendencë rritëse e normave të interesit të kredisë gjatë muajve të fundit, në përgjigje edhe të politikave monetare të bankave qendrore. Megjithatë, kreditimi i ekonomisë nga sistemi bankar vijon të mbetet komponenti më dinamik

i zhvillimeve monetare. Teprica e kredisë për sektorin privat në muajin shtator arriti në 165.6 miliardë lekë, duke përbërë 18.7 për qind të PBB-së. Portofoli i kredisë përbën 30 për qind të aktiveve të sistemit bankar dhe 26.4 për qind të ofertës monetare.

Gjatë muajit shtator 2006 u akordua 11.8 miliardë lekë kredi e re, duke mbetur në të njëjtat nivele sikurse edhe një vit më parë. Në ndryshim nga muaji shtator 2005, bankat kanë rritur portofolin e kredisë në lekë dhe të kredisë për individët. Kjo tendencë ka vazhduar përgjatë gjithë vitit 2006, duke rezultuar në një rritje të peshës së këtyre dy grupeve të kredisë ndaj totalit. Portofoli i kredisë në lekë përbën 29.8 për qind të totalit nga 25.5 për qind që

Grafik 10. Ecuria e tepricës së kredisë për ekonominë ndaj PBB dhe M3 (majtas) dhe norma vjetore e rritjes (djathtas).

shënonte në dhjetor të vitit 2005. Ndërsa individët kanë shënuar një ritëm më të moderuar në 33.4 për qind nga 31.5 për qind për të njëjtën periudhë.

Kredia në lekë po jep një kontribut gjithmonë e më të lartë në ekspansionin e kredisë. Krahasuar me një vit më parë, kredia në lekë në muajin shtator është 96 për qind më e lartë. Kreditimi në lekë duket të ketë marrë shtysë dhe nga rritja e vëmendjes së bankave për plotësimin e nevojave të individëve me kredi dhe prezantimin e llojeve të reja të kredive në treg. Me gjithë zhvillimet pozitive të tregut të kredisë në lekë, portofoli i bankave vazhdon të dominohet nga kreditimi në valutë me 70 për qind të totalit të portofolit, duke u ndikuar dhe nga ndryshimet në kursin e këmbimit⁹.

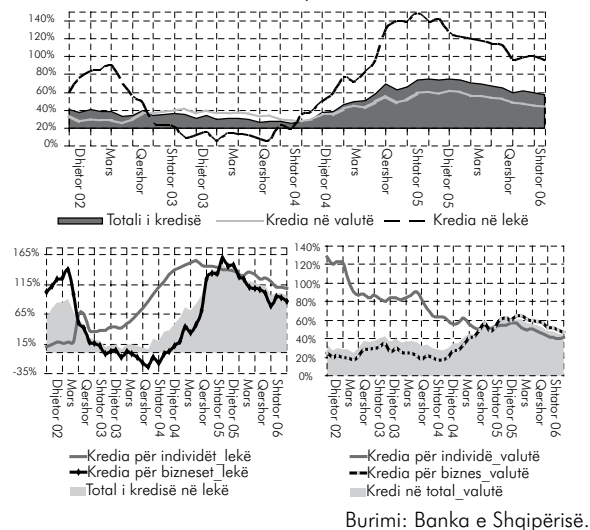
Kredia për individët pasqyron rritje vjetore prej 66 për qind dhe përdoret kryesisht për financimin e blerjeve të pasurive të paluajtshme (62 për qind e totalit të kredisë për individët). Gjatë nëntëmuajorit të vitit 2006, kjo kredi është rritur mesatarisht me 1.2 miliardë lekë në muaj. Nga ana tjetër, kredia konsumatore përbën vetëm 23 për qind të portofolit të kredisë për individët dhe pasqyron një rritje mujore prej 0.5 miliardë lekësh.

2.3.2 Mjetet valutore neto

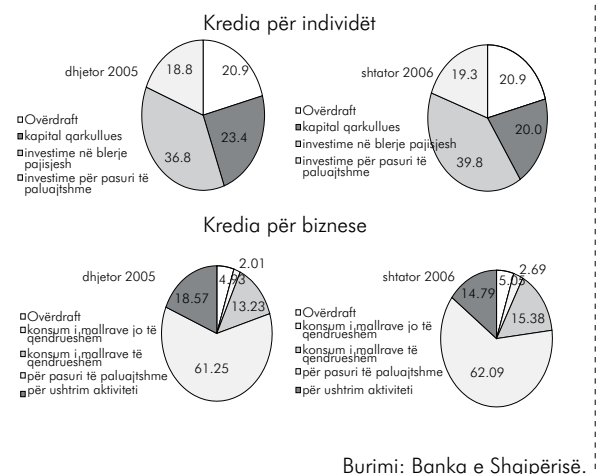
Pas një rritjeje të shpejtë në muajin gusht, niveli i mjeteve valutore neto të sistemit bankar, në muajin shtator, nuk ka njohur zhvillime të rëndësishme. Në muajin shtator, këto mjete janë rritur lehtësisht me rreth 3.2 milionë usd. Banka e Shqipërisë ka rritur rezervën valutore neto me 2.9 milionë usd në muajin shtator. Në mungesë të efektit të kursit të këmbimit, rritja e këtyre mjeteve është rreth 17.8 milionë usd. Kjo rritje në nivelin neto i detyrohet blerjes së valutës nga Ministria e Financave dhe uljes së nivelit të detyrimeve valutore.

Niveli i mjeteve valutore neto të bankave të nivelit të dytë është rritur lehtë në muajin shtator, me rreth 0.3 milionë usd. Në mungesë të efektit të kursit të këmbimit rritja e tyre rezulton rreth 4.7 milionë usd. Hyrjet valutore më të larta se kreditimi në valutë, kanë ndikuar sjelljen e këtyre mjeteve gjatë muajit shtator.

Grafik 11. Norma e rritjes së kredisë sipas monedhave dhe subjektit kredimarrës.

Grafik 12. Ecuria vjetore e portofolit të kredisë të sistemit bankar.

Grafik 13. Mjetet valutore neto të sistemit bankar (milionë usd).

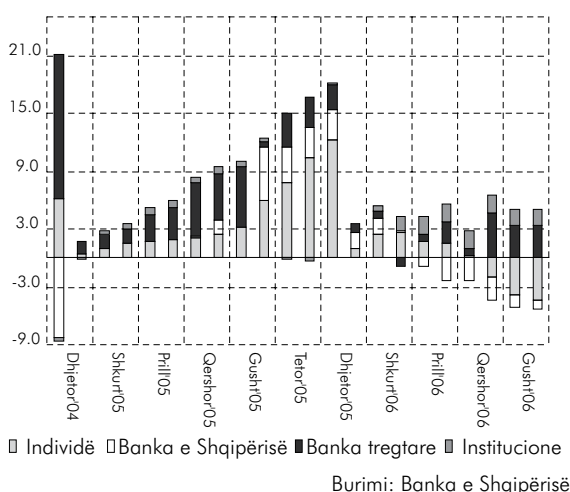
Përsa i përket strukturës në valutë të mjeteve valutore të bankave të nivelit të dytë në muajin shtator, dollari amerikan zë pjesën më të madhe të saj, me rreth 50 për qind. Bankat kanë të denominuara në dollarë pjesën më të madhe të letrave me vlerë të jorezidentëve dhe depozitat me afat në bankat e huaja. Arka dhe kreditë nga jorezidentët janë më së shumti në monedhën euro. Nga ana tjetër, rreth 70 për qind e detyrimeve valutore është e denominuar në euro, ku pjesa më e madhe e të cilave përbëhet prej kredive nga bankat e huaja.

2.3.3 Kërkesa e qeverisë për para

Në përgjigje të rritjes së shpenzimeve buxhetore, suficiti buxhetor njohu një ulje prej 1.2 miliardë lekësh gjatë muajit shtator. Qeveria ka rritur kërkesën për para gjatë muajit shtator, e shprehur në rënien e nivelit negativ të financimit të brendshëm me 1.2 miliardë lekë. Nga ana tjetër, kërkesa e qeverisë për para është plotësuar dhe me financim të huaj. Ky financim ka njohur rritje me rreth 1.6 miliardë lekë krahasuar me një muaj më parë. Megjithatë, të dy këta tregues janë ende poshtë nivelit të programuar në buxhet.

Gjatë muajit shtator financimi i brendshëm është realizuar nëpërmjet shitjeve të obligacioneve dyvjeçare, me rreth 1.3 miliardë lekë. Synimi i qeverisë për krijimin e një portofoli borxhi afatgjatë, ka çuar në uljen e bonove të thesarit të emetuara në tregun primar. Niveli neto i bonove të thesarit të blera në tregun primar ka arritur në nivele negative - 20.7 miliardë lekë ose një thellim prej 0.83 miliardë lekësh më shumë, krahasuar me një muaj më parë.

Grafik 14. Zhvillimet në financimin bruto të deficitit buxhetor (në miliardë lekë).

Qeveria ka vijuar të investojë likuiditetin e tepërt në sistemin bankar. Megjithatë, ajo ka ulur nivelin e repove të anasjellta drejt bankave tregtare me 0.8 miliardë lekë për muajin shtator. Niveli i depozitës pranë Bankës së Shqipërisë është rritur me 1.6 miliardë lekë.

Të dhënat operative për muajin tetor tregojnë se qeveria ka rritur kërkesën për para, në formën e obligacioneve 2 dhe 3-vjeçare, përkatësisht me 2 miliardë lekë dhe 3.75 miliardë lekë.

2.4 TREGJET FINANCIARE, NORMAT E INTERESIT DHE KURSI I KËMBIMIT

Reagimi i tregjeve, ndaj politikës shtrënguese të Bankës së Shqipërisë, ka vazhduar në muajt shtator e tetor. Rritja e interesave ka qenë e vazhdueshme dhe më e dukshme në tregun primar dhe në tregun e obligacioneve 2-vjeçare dhe 3-vjeçare. Prirje të rritjes së normës së interesit janë shfaqur në tregun e depozitave në lekë (për afatet 6, 12 dhe 36-mujore)¹⁰ dhe në tregun e kredive në lekë (me përjashtim të kredive mbi 5 vjet).

2.4.1 Ecuria e normave të interesit

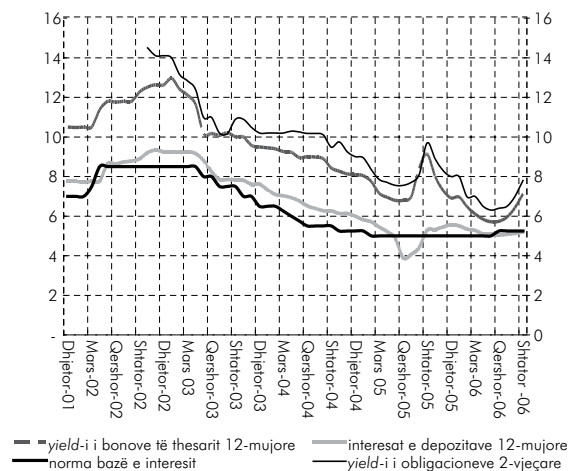
Tregu ndërbankar është karakterizuar nga qëndrueshmëria e normave të interesit, ndonëse këto kanë shënuar rënie në periudhën shtator-tetor 2006. Niveli i likuiditetit në këtë periudhë ka rezultuar i lartë (në vlerën mesatare ditore prej 6.5 miliardë lekësh ose 1.7 miliardë lekë më shumë se në muajin gusht), duke bërë që kërkesa për huamarrje në tregun ndërbankar të ulet. Në muajin tetor, vëllimi mesatar ditor i transaksioneve në tregun ndërbankar llogaritet 0.8 miliardë lekë.

Kështu, në fund të muajit tetor 2006, interesat e huamarrjeve njëditore dhe shtatëditore arritën përkatësisht në 3.78 për qind dhe 5.25 për qind, nga 4.17 për qind dhe 5.32 për qind që ishin në fund të shtatorit dhe 4.96 për qind e 5.31 për qind në fund të gushtit.

Duke parë ecurinë e normave të interesit, vërejmë se bankat kanë preferuar të rrisin kryesisht interesat e investimeve¹¹, ndërkohë që kanë qenë më të rezervuara në rritjen e interesave të depozitave në lekë, pasi kjo e fundit, përbën kosto për to. Në muajin shtator, rritja e interesave të depozitave në lekë ka qenë më e vogël se rritja e sinjalizuar nga Banka e Shqipërisë, ndërkohë që janë ulur interesat e depozitave me afat njëmuor, tremujor dhe 24-mujor dhe interesat e depozitave pa afat në lekë (shih: tabelat përkatëse tek Shtojca Statistikore, Tregjet Financiare).

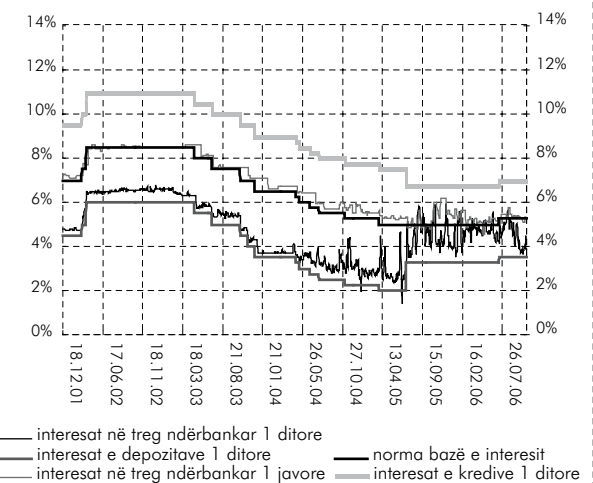
Në fund të muajit tetor 2006, *yield*-et e bonove të thesarit tremujore, gjashtëmujore dhe 12-mujore, arritën përkatësisht në 6.28 për qind,

Grafik 15. Normat afatgjata të interesit në tregje dhe norma bazë e interesit.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 16. Interesat e huamarrjeve në treg ndërbankar dhe politika monetare e Bankës së Shqipërisë.

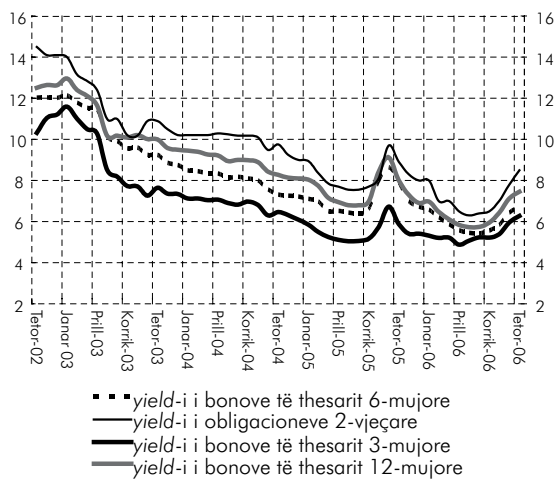

Burimi: Banka e Shqipërisë.

6.72 për qind dhe 7.45 për qind, duke iu afruar niveleve të së njëjtës periudhë të vitit të kaluar (madje duke i tejkaluar ato për bonot e thesarit 3-mujore). *Yield*-i i obligacioneve dyvjeçare dhe trevjeçare arriti përkatësisht në 8.5 për qind dhe 8.8 për qind, duke u rritur me 0.7 për qind dhe 1.7 për qind në krahasim me ankandet e mëparshme. Në disa raste, kërkesa për blerjen e bonove të thesarit nga pjesëmarrësit ka qenë më e vogël sesa shumat e shpallura për emetim, duke çuar në uljen e portofolit të investimit në bono thesari. E kundërta ka ndodhur me investimin në obligacionet dyvjeçare dhe trevjeçare.

Financimi i borxhit të qeverisë, po zhvendoset drejt afateve të gjata. Në fillim të muajit nëntor, për here të parë u hodhën në qarkullim obligacione pesëvjeçare, kërkesa për të cilat e tejkaloi shumë e shpallur për emetim. Kjo politikë, pritet të ndikojë në përmirësimin e strukturës së portofolit të borxhit të qeverisë.

Grafik 17. *Yield*-i i bonove të thesarit dhe i obligacioneve 2-vjeçare.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

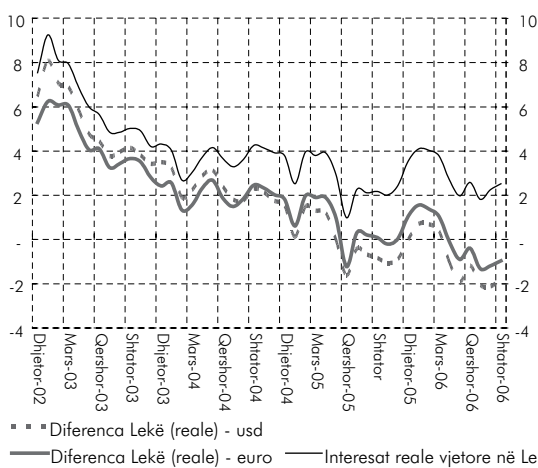
Pas shtrëngimit të politikës monetare, kostoja e ndërmjetësimit¹² ka ardhur duke u rritur, ndryshe nga tendenca e mëparshme rënëse. Kjo, për shkak të rritjes më të shpejtë të interesave të kredive në lekë në raport me ato të depozitave në lekë. Në muajin shtator, kjo kosto arriti në 11.3 për qind dhe në 7.8 për qind për afatet gjashtëmujore dhe 12-mujore, nga 6.2 për qind dhe 6.6 për qind përkatësisht në muajin korrik.

Shtrëngimi i politikës monetare nga Banka Qendrore Evropiane ka ndikuar në rritjen e interesave të depozitave në euro në të gjitha afatet gjatë muajit shtator. Ndërkohë, politika neutrale e Rezervës Federale dhe pritshmëritë për uljen e normës bazë të saj, kanë nisur të reflektohen në tregun e depozitave në dollarë. Në muajin shtator, interesat e depozitave 12-mujore dhe 24-mujore, u ulën me përkatësisht 0.02 për qind dhe 0.05 për qind.

Gjatë po këtij muaji, tregu i kredive në euro dhe në dollarë ka demonstruar tendenca të kundërta të normave të interesit. Kryesisht, ka patur ulje të interesave të kredive me afat nën një vit dhe rritje të interesave për afate mbi një vit (këtu bëjnë përjashtim kreditë mbi 5 vjet në euro, të cilat janë ulur me 1.18 për qind).

Ndryshimi i diferencës së interesave të depozitave lekë-valutë, për afatet 12-mujore shënoi një kthesë drejt rritjes së tyre, ndërkohë

Grafik 18. *Spread*-i i interesave realë të depozitave në lekë ndaj atyre në valutë.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

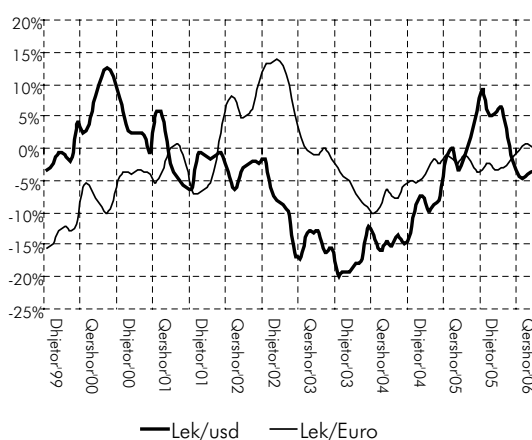
që për afatet 3-mujore (lekë-usd) ky tregues rezultoi negativ, -0.32 për qind.

Spread-i real bëhet më i dukshëm në sajë të diferencimeve të vogla në normat e inflacionit, në muajin shtator, të zonave përkatëse.

2.4.2 Kursi i këmbimit

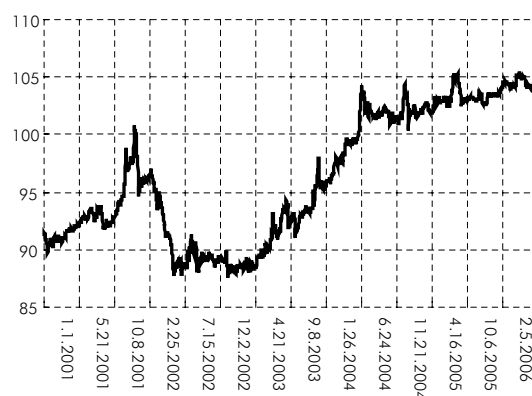
Në ndryshim nga pjesa e parë e vitit, gjatë pjesës së dytë vihet re një tendencë e lehtë nënçmuese e lekut kundrejt monedhave kryesore, e forcuar kjo në muajin tetor dhe nëntor. Megjithatë në terma vjetorë, leku vazhdon të ruajë pozitat mbiçmuese. Në muajin tetor, leku është mbiçmuar me rreth 4.4 për qind kundrejt dollarit dhe është nënçmuar 0.2 për qind kundrejt euros. Në terma nominale efektivë vjetorë, leku është mbiçmuar me 0.8 për qind. Pas mbarimit të sezonit të verës, ecuria e lekut gjatë periudhës tetor-nëntor duket se ka pasqyruar më së shumti lëvizjet e valutave në tregun ndërkombëtar valutor. Euro ka fituar pikë kundrejt dollarit, e pasqyruar dhe në tregun tonë valutor. Rritja e normës së interesit për euron në tregun ndërkombëtar dhe pritjet për rritje të mëtejshme të saj, kanë nxitur prirje nënçmuese si për dollarin ashtu dhe për lekun.

Grafik 19. Ndryshimet vjetore në këmbimin e lekut.

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Grafik 20. Ecuria e lekut në terma nominale efektivë (NEER¹³).

Burimi: Banka e Shqipërisë.

SHËNIME

¹ Grupi "Ushqime dhe pije alkolike" ka peshën më të madhe në shportën e konsumit.

² INSTAT, "Indeksi i çmimeve të konsumit", Tetor 2006.

³ Burimi: ISTAT; faqja e internetit <http://www.istat.it>

⁴ Burimi: Shërbimi Kombëtar Statistikor i Greqisë; faqja e internetit: <http://www.statistics.gr>

⁵ Burimi: Shërbimi Kombëtar Statistikor i Greqisë; faqja e internetit: <http://www.statistics.gr>.

⁶ Burimi: Instituti i Statistikave të Italisë; faqja e internetit <http://www.istat.it>.

⁷ Burimi: EUROSTAT; faqja e internetit <http://epp.eurostat.cec.eu.int>

⁸ Likuiditeti prej 10.2 miliardë lekë është injektuar nëpërmjet repove të anasjellta në masën 4 miliardë lekë dhe nëpërmjet tregtimit të letrave me vlerë me të drejta të plota, në masën 1.6 miliardë lekë. Gjithashtu, prania e Bankës së Shqipërisë në tregun valuator ka rezultuar në shtim të likuiditetit me rreth 7.8 miliardë lekë.

⁹ Zhvlerësimi i lekut ndaj dollarit dhe ruajtja e të njëjtave pozita ndaj euros, kanë ndikuar që rritja reale mujore e kredisë në valutë, për muajin shtator, të jetë rreth 0.8 miliardë lekë më e vogël.

¹⁰ Të dhënat më të fundit i përkasin muajit shtator 2006, ndërkohë që sipas të dhënave operative, në muajin tetor pritet të ketë rritje të lehtë të interesave të depozitave 3, 6 dhe 24-mujore në lekë.

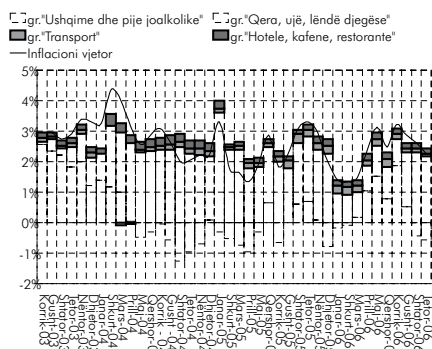
¹¹ Në tregun e primar, në tregun e obligacioneve dhe në tregun e kredive në lekë.

¹² E shprehur si ndryshim midis normave të interesit të kredisë dhe depozitave në lekë.

¹³ NEER – kursi nominal efektiv i këmbimit, i llogaritur kundrejt dy monedhave sipas një peshe të përafërt që zënë në tregtinë me jashtë, euro (80 për qind) dhe usd (20 për qind). Që nga muaji prill 2004, NEER është mbi nivelin 100. Një rritje e NEER do të thotë mbiçmim i lekut.

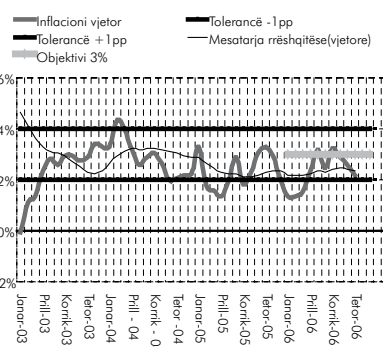
SHTOJCË STATISTIKORE

Grafik 1. Kontributi i grupeve kryesore në inflacionin vjetor (në %).

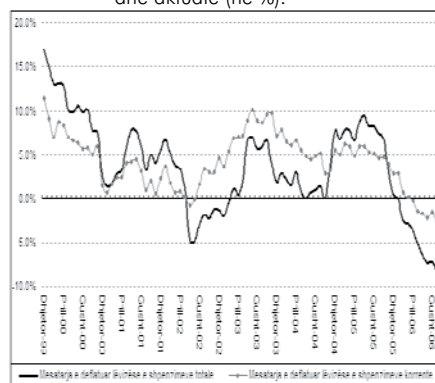
Burimi: INSTAT

Grafik 2. Inflacioni vjetor (në %).

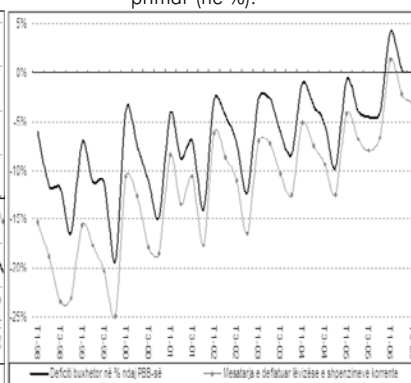
Burimi: INSTAT

Grafik 3. Shenzime fiskale kumulative dhe aktuale (në %).

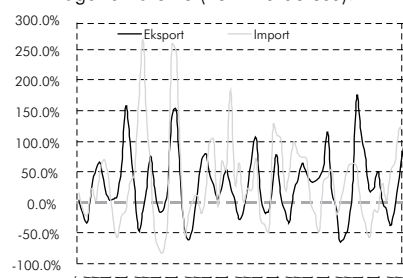
Burimi: Ministria e Financave

Grafik 4. Deficiti total dhe primar (në %).

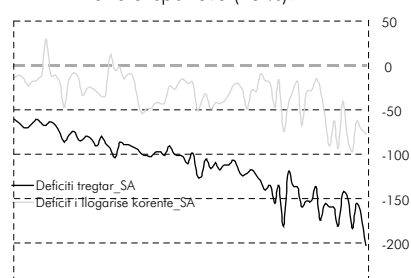
Burimi: Ministria e Financave

Grafik 5. Bilanci muaj tregtar dhe llogaria korente (në miliardë usd).

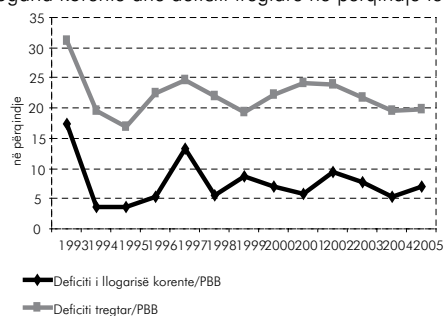
Burimi: INSTAT

Grafik 6. Rritja vjetore e importeve dhe eksporteve (në %).

Burimi: INSTAT

Grafik 7. Llogaria korente dhe deficiti tregtarë në përqindje të GDP-s (në %).

INFLACIONI

Tabelë 1. Norma vjetore e inflacionit (në përqindje).

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Janar	2.2	6.5	0.0	3.3	3.3	1.4
Shkurt	1.5	7.6	1.1	4.4	1.8	1.3
Mars	2.9	7.5	1.3	4.0	1.6	1.5
Prill	3.0	6.5	2.3	3.2	1.3	2.4
Maj	2.5	4.6	2.8	2.6	2.0	3.1
Qershor	4.0	3.7	2.6	2.9	2.9	2.4
Korrik	5.6	4.2	3.0	3.1	1.8	3.2
Gusht	4.1	5.5	3.0	2.7	2.3	2.8
Shtator	3.5	5.3	2.8	2.0	3.1	2.6
Tetor	1.8	5.8	2.9	2.0	3.3	2.2
Nëntor	2.8	3.7	3.4	2.2	3.0	
Dhjetor	3.5	1.7	3.3	2.2	2.0	
Mesatar	3.1	5.2	2.2	3.0	2.4	2.3

Burimi: INSTAT.

Tabelë 2. Kontributi në inflacionin total i grupeve përbërëse të shportës.

	Shkurt -06	Mars- 06	Prill -06	Maj- 06	Qershor- 06	Korrik- 06	Gusht -06	Shtator- 06	Tetor- 06
Ushqime dhe pije joalkolike	-0.11	0.16	1.03	1.51	0.80	1.86	0.51	-0.45	-0.59
Qira, ujë, lëndë djegëse, energji	0.93	0.85	0.84	1.00	1.04	0.88	1.78	2.32	2.19
Transport	0.1	0.14	0.13	0.23	0.24	0.19	0.13	0.10	0.09
Hotele, kafe dhe restorant	0.19	0.20	0.22	0.22	0.22	0.16	0.18	0.18	0.15
Të tjera	0.10	0.11	0.12	0.10	0.15	0.15	0.24	0.40	0.40
Totali	1.33	1.48	2.35	3.1	2.45	3.24	2.84	2.55	2.24

Burimi: INSTAT, Banka e Shqipërisë.

AGREGATËT MONETARË

Tabelë 3. Ecuria e treguesve monetarë (në miliardë lekë).

	Shtator- 06	Ndryshimi mujor		Ndryshimi vjetor	
		Absolut	Përqindje	Absolut	Absolut
Paraja jashtë bankave	146.2	-1.5	-1.0	4.7	3.3
Depozitat totale	480.8	10.6	2.3	56.1	13.2
- në lekë	297.1	4.3	1.5	25.8	9.5
- në valutë	183.8	6.3	3.6	30.3	19.8
Depozita pa afat	147.5	3.1	2.2	23.1	18.5
- në lekë	80.4	0.1	0.1	9.5	13.4
- në valutë	67.1	3.1	4.8	13.6	25.3
Depozita me afat	333.3	7.5	2.3	33.1	11.0
- në lekë	216.6	4.2	2.0	16.3	8.1
- në valutë	116.7	3.3	2.9	16.8	16.8
M1	226.6	-1.4	-0.6	14.2	6.7
M2	443.3	2.8	0.6	30.5	7.4
M3	627.0	9.1	1.5	60.9	10.7
Baza monetare	205.4	4.0	2.0	11.3	5.8

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 4. Ecuria e treguesve të MVN sipas grupeve kryesore (në milionë usd).

	Shtator- 06	Ndryshimi mujor	Ndryshimi vjetor
Mjete valutore neto	2,403.4	3.1	336.5
Mjete valutore			
Banka e Shqipërisë	1,639.7	- 4.4	293.4
BPD	1,087.0	- 2.7	148.1
Deturime valutore			
Banka e Shqipërisë	104.2	- 7.2	- 4.2
BPD	219.4	- 2.8	109.6

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 5. Ecuria e treguesve të Kredisë Neto për Qeverinë sipas grupeve kryesore.

	Shtator - 06	Ndryshime mujore	Ndryshime vjetore
Pretendime ndaj qeverisë neto	271,966.4	1,538.8	- 12,946.3
Banka e Shqipërisë			
BPD	54,389.3	1,040.6	- 8,930.4
Depozita pranë Bankës së Shqipërisë	217,577.2	498.3	- 4,015.7
Deficiti buxhetor	4,978.3	1,329.3	3,600.3

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 6. Ecuria e disa treguesve kryesorë.

	2003	2004	2005		2006	
			6 mujori I	6-mujori II	6 mujori I	shtator
Oferta e parasë (në miliardë lekë)	448.4	507.2	541.8	578.04	594.5	627.9
Kredi e brendshme (në % ndaj M3)	71.5	68.9	69.9	70.03	71.0	69.8
Kredi për qeverinë (në % ndaj M3)	60.2	55.1	52.2	48.94	45.3	43.4
Kredi për ekonominë (në % ndaj M3)	11.3	13.8	17.7	21.10	25.71	26.43
Kredi për ekonominë (% ndaj totalit të aktiveve)	13.7	16.9	20.8	25.11	28.7	29.8
Kredi për ekonominë (në % ndaj PBB)	6.8	9.0	11.2	14.57	17.6	18.7
Raporti kredi / depozita (në %)	15.7	19.0	23.6	28.47	33.7	34.5

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 7. Tregues të tepricës së kredisë në përqindje ndaj totalit.

	2003	2004	Shtator '05	T1-06	T2- 06	Gusht '06	Shtator '06
Teprica e kredisë (në miliardë lekë)	50.7	69.3	106.0	134.6	152.8	159.5	165.3
Kredi për individët	24.5	30.6	31.4	31.9	32.3	33.3	33.3
Kredi për sektorin privat	75.5	69.4	68.6	68.1	67.6	66.7	66.7
Kredi afatshkurtër	46.0	34.0	33.7	32.5	31.1	30.2	30.0
Kredi afatmesme	33.3	36.0	33.1	30	31.2	32.6	32.6
Kredi afatgjatë	20.7	30.0	33.1	37.5	37.7	37.2	37.4
Lekë	19.6	19.5	23.7	26.0	28.2	29.6	29.8
Valutë	80.4	80.5	76.3	74.0	71.8	70.4	70.2

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 8. Tregues të kredisë së re në përqindje ndaj totalit.

	Total 2004	2005				2006			
		T1	T2	T3	T4	T1	T2	Gusht	Shtator '06
Kredia e re (në miliardë lekë)	99.7	22.1	32.8	32.1	32.9	29.4	35.7	11.3	11.7
Kredi afatshkurtër	62.54	53.2	47	47.4	48.7	44.2	42	46	46.1
Kredi afatmesme	22.53	22.4	31	30.3	25.6	30.1	33	33	30.4
Kredi afatgjatë	14.93	24.4	22	22.2	25.7	25.7	26	21	23.6
Kredi në lekë	32.59	30.1	32.8	30.2	31.4	27.7	35	37	41.6
Kredi në valutë	67.41	70	67.2	69.8	68.6	72.3	65	63	58.4

Burimi: Banka e Shqipërisë.

Tabelë 9. Shpërndarja e kredisë sipas sektorëve të ekonomisë.

	2004	T1'05	T2'05	T3'05	T4'05	T1'06	T2'06	Shtator'06
Bujqësia, gjetia dhe silvikultura	1.5	1.3	1.5	2.4	2.7	2.2	0.9	0.75
Peshkimi	0.1	0.01	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.11
Industria nxjerrëse	0.3	2.35	0.6	0.5	0.5	1.4	2.3	0.96
Industria përpunuese	17.1	15.8	15.6	13.9	13.8	14.2	15.3	15.48
Prodhimi, shpërndarja e energjisë elektrike e gazit dhe e ujit	2.8	6.27	2.9	2.9	2.6	2.4	1.1	1.20
Ndërtimi	9.8	10.61	11.2	12.8	13	13.0	12.2	12.56
Tregtia, riparimi i automobilave dhe artikujve shtëpiakë	23.3	20.46	19.1	20	18.9	19.0	22.5	23.14
Hotele dhe restorante	8.3	2.5	4.7	4.4	4.3	4.8	4.1	3.87
Transporti dhe telekomunikacioni	2	2.5	1.7	1.7	1.5	1.3	1.6	1.55
Aktivitetet financiare	0.2	0.19	1.1	0.7	0.8	0.7	1.3	0.69
Shëndeti dhe veprimtaritë sociale	0.5	0.08	0.4	0.6	0.7	0.6	0.6	5.04
Shërbime kolektive, sociale dhe personale	4.8	8.31	7.4	5.9	5.8	4.6	1.7	2.05
Të tjera*	29.1	29.64	33.7	34.1	35.4	35.7	36.2	32.0
Total	100	100	100	100	100	100.0	100.0	100.0

Burimi: Banka e Shqipërisë

*Zëri "të tjera" përfshin kredinë e akorduar disa sektorëve me peshë të vogël në aktivitetin ekonomik të vendit si dhe kredinë për individët. Me prezantimin e ri të formularëve të kredisë është kërkuar një rishikim i shpërndarjes së kredisë sipas sektorëve ku u prezantua rindarja e re.

TREGJET FINANCIARE

Tabelë 10. Normat e interesit në fund të muajit dhe ndryshimi i tyre me periudhat e mëparshme (në pikë përqindje).

	tetor '06	Ndryshimi tetor'06-shtator'06	Ndryshimi tetor'06-tetor'05
Norma bazë e interesit	5.25%	0.00	0.25
Tregu ndërbankar			
Interesi i tregut ndërbankar 1- ditor	3.78%	-0.39	-1.84
Interesi i tregut ndërbankar 7- ditor	5.25%	-0.07	-0.76
Tregu primar			
yield-i i bono thesarit 3- mujore	6.28%	+0.33	+0.41
yield-i i bono thesarit 6- mujore	6.72%	+0.29	-1.18
yield-i i bono thesarit 12- mujore	7.45%	+0.32	-0.55
Tregu i obligacioneve			
yield-i i obligacioneve 2- vjeçare	8.5%	+0.70	-1.20

Burimi: Banka e Shqipërisë dhe bankat e nivelit të dytë.

Tabelë 11. Normat e interesit dhe ndryshimi i tyre në tregun e depozitave dhe të kredive në lekë (në pikë përqindjeje).

	shtator '06	Ndryshimi shtator'06 gusht'06	Ndryshimi shtator'06-tetor'05
Norma bazë e interesit	5.25	0.00	0.25
Interesi i depozitave në lekë			
3 – mujore	3.65%	-0.01	-0.46
6 – mujore	4.31%	+0.05	-0.43
12 - mujore	5.19%	+0.07	-0.13
24- mujore	5.68%	-0.16	-0.89
Interesi i kredive në lekë			
Kredi deri në 6 muaj	15.64%	+3.68	+3.10
Kredi 6 muaj- 1 vit	13.00%	+1.05	+0.09
Kredi 1-3 vjet	16.19%	+0.49	-0.11
Kredi mbi 3 vjet	11.70%	-0.19	-0.49

Burimi: Banka e Shqipërisë dhe bankat e nivelit të dytë.

Tabelë 12. Normat e interesit të depozitave në valutë (në pikë përqindjeje).

	shtator- 06	Ndryshimi shtator'06-gusht'06	Ndryshimi shtator'06-shtator '05
Fed-norma bazë e interesit	5.25%	+0.00	+1.50
Interesi i depozitave në usd			
1 – mujore	3.05%	+0.07	+1.08
3 – mujore	3.97%	+0.56	+1.62
6 – mujore	3.83%	+0.26	+1.20
12 - mujore	4.35%	-0.02	+1.27
24 - mujore	4.87%	-0.05	+1.04
BQE-norma bazë e interesit	3.00%	+0.00	+1.00
Interesat e depozitave në euro			
1 – mujore	2.40%	+0.05	+0.70
3 – mujore	2.76%	+0.01	+1.07
6 - mujore	3.08%	+0.06	+1.08
12 - mujore	3.48%	+0.04	+1.25
24 - mujore	3.82%	+0.02	+0.16

Burimi: Banka e Shqipërisë dhe bankat e nivelit të dytë.

Tabelë 13. Spread-i i normës së interesit depozitë - kredi në lekë dhe në valutë.

Spread-i interesit të depozitave:				
	lek-usd		lek-euro	
	shtator'05	shtator'06	shtator '05	shtator '06
3 – mujore	1.55%	-0.32%	2.08%	0.89%
6 - mujore	2.00%	0.48%	2.64%	1.23%
12 -mujore	2.26%	0.84%	3.19%	1.71%
Spread-i i interesave të kredive:				
	lek-usd		lek-euro	
	shtator '05	shtator '06	shtator '05	shtator '06
6- mujore	4.33%	6.16%	4.58%	7.85%
6 mujore -1vit	2.71%	3.64%	6.90%	5.50%
1-3 vjet	7.28%	5.48%	9.47%	7.94%
mbi 3 vjet	3.60%	1.80%	4.57%	3.14%

Burimi: Banka e Shqipërisë dhe bankat e nivelit të dytë.